

Basisschool

De Zonnepoort - De Zonnewijzer

Visie

De ASS werking binnen De Zonnepoort is er voor kinderen met een diagnose ASS. Indien er geen diagnose is gesteld maar als een kind baat heeft bij een ASS-aanpak, kunnen ook zij terecht binnen de ASS-werking. Om optimaal te kunnen functioneren in deze specifieke werking hebben de kinderen bepaalde cognitieve en communicatieve vaardigheden nodig.

Kinderen met ASS vragen om een **specifieke aanpak en begeleiding**. Daarom willen we ons als school, en in het bijzonder als ASS-team, inspannen om hen te leren zich geleidelijk te integreren in het leven en op sociaal aanvaardbare wijze te functioneren in hun relaties. Wij zijn ons ervan bewust dat dit stapsgewijs moet gebeuren en met steeds het nodige begrip voor hun eigen leefwereld.

Onze ASS werking binnen type 2 is in eerste instantie gebaseerd op de overkoepelende visie van onze school. Deze werd verder verfijnd en op maat gemaakt zodat wij tegemoetkomen aan wat onze kinderen in de ASS-werking specifiek nodig hebben. We houden hierbij voortdurend rekening met de mogelijkheden en de beperkingen van elk kind.

De rode draad in onze begeleiding is dat niet de leerling zich moet aanpassen aan de omgeving maar dat de omgeving zich aanpast aan de specifieke noden van leerling. Het is een voortdurend zoeken naar een evenwicht tussen de noden van het kind en het streven naar het beantwoorden van die noden binnen de klas- en schoolwerking.

Welbevinden staat centraal

We streven naar een **optimaal welbevinden** van elk kind. Kinderen met ASS ervaren de wereld vaak als chaotisch en onvoorspelbaar. Ze hebben moeite met prikkelselectie, verwerking en betekenisgeving. Het aanbieden van verheldering en verduidelijking is een middel om kinderen met ASS vat te leren krijgen op hun omgeving, hun omgeving te leren begrijpen en te leren zelfstandig functioneren in die omgeving.

We besteden veel aandacht aan **functionele vaardigheden** (m.a.w. aanleren wat nuttig is en van pas zal komen in het latere leven) en **maatschappelijk functioneren** bv. verkeersveiligheid, naar de winkel leren gaan, openbaar vervoer nemen, omgaan met

geld...We gaan regelmatig op stap en zorgen voor voldoende extra-murosactiviteiten waarbij naast het educatieve ook evenzeer aandacht wordt geschonken aan de sociale beleving.

We streven in onze ASS-werking naar een beperkt aantal vaste begeleiders. We zorgen voor **continuïteit** tijdens de momenten dat de vaste klasjuf niet aanwezig is bv. bij de lessen LO, de lessen LBV of bij afwezigheid van de klasleerkracht. We opteren voor een vaste kinderverzorgster, vaste logopiste, kinesitherapeut en leerkracht lichamelijke opvoeding verbonden aan de ASS-werking. Deze begeleiders hebben ook ruime expertise op het gebied van ASS.

We **verduidelijken de tijd** door klassikale of individuele dagschema's op maat van elk kind (dit kan door middel van voorwerpen, foto's, picto's, gebruik van zandlopers/time-timers, werkschema's...). We houden vast aan gekende dagelijks terugkerende routines en een vaste structuur. Ook activiteiten gaan we verhelderen door het aangeven en visualiseren van duidelijke regels, het hanteren van stappenplannen, het gebruiken van werkschema's, het regelmatig herhalen, het maken van "afspraken op maat"... We kondigen geplande activiteiten tijdig aan en visualiseren die op de dagkalender, maandkalender of eventueel het jaaroverzicht. Veranderingen en/of wijzigingen worden duidelijk gecommuniceerd, ondersteund door een passende en vaste visualisatie. We trachten veranderingen zoveel mogelijk te vermijden maar we vinden het evenzeer belangrijk dat de leerling mits voldoende duidelijkheid leert omgaan met onverwachtse situaties.

We **verduidelijken de ruimte** door een specifieke indeling van het lokaal. Onze klasopstelling is gestructureerd en ASS-vriendelijk: de leerhoek voor individuele leermomenten met de leerkracht, de werkhoeven waar zelfstandig reeds gekende taken verder worden ingeoeft of geautomatiseerd, de praatkring en de centrale tafel voor eetmomenten en groepsactiviteiten. Ook de diverse hoeken in de klas zijn gevisualiseerd. Alles heeft een vaste plaats. Naargelang de noden van het kind werken we binnen de ruimte met een eigen afgeschermd prikkelarme werkhoeven. Bij overgangsmomenten gebruiken we visualisaties en/of verwijzers als houvast.

Iedere leerling wordt als een individu benaderd, er wordt rekening gehouden met hun interesses en leefwereld, hun vaardigheden, hun specifieke problematiek, samenhangend met ASS. Daarom wordt er heel gedifferentieerd gewerkt in de klas. Kinderen met ASS hebben vaak sensorische problemen en nemen elk op hun eigen unieke manier prikkels waar, bv. prikkelgevoeligheid en -ondergevoeligheid, vertraagde waarneming, gefragmenteerde of vervormde waarneming, vermijden van directe waarneming ...Wij houden hier rekening mee in onze aanpak. We zorgen voor rustmomenten en er worden aanpassingen gedaan indien nodig bv. gebruik van koptelefoons, afschermen van de werkhoeven, aanbieden van tangles, diverse hulpmiddelen...

Communicatie aanmoedigen

Binnen de ASS werking vragen de **communicatieve vaardigheden** een specifieke aanpak. In onze communicatie met de kinderen hanteren we een duidelijk en concreet taalgebruik. Rekening houdende met de algemeen tragere verwerkingstijd bij kinderen met ASS geven we de kinderen voldoende tijd om na te denken en te antwoorden. We herhalen regelmatig.

We communiceren op maat van elk kind, we wenden SMOG aan, gebruiken Leespraat en/of ondersteunen onze communicatie met visualisaties of concreet materiaal. We besteden veel aandacht aan functionele communicatie, tijdsbegrippen, taalbegrip, lichaamstaal in verschillende situaties, we leren hulp vragen, we leren vragen beantwoorden en zelf iets vertellen m.a.w. we oefenen volop op het leren **communiceren met elkaar**.

We werken nauw samen met de logopedisten verbonden aan onze ASS-werking. We stemmen onze werking voortdurend op elkaar af. De logo verloopt individueel of klassikaal, afhankelijk van de noden van het kind en/of de klas.

Voor kinderen met ASS is het belangrijk om te werken aan **sociale vaardigheden** nl. het leren begrijpen van menselijk gedrag, het leren omgaan met het gedrag van anderen, het voorkomen van angst- en/of paniekreacties, het kunnen omgaan met fysiek contact, het leren om op de juiste manier contact te leggen,...We besteden veel aandacht aan het herkennen en het gepast leren uiten van emoties. We staan stil bij hoe onze kinderen conflicten ervaren en leren ze hiermee omgaan. We leren ze - in de mate van het mogelijke - kijken vanuit het perspectief van een andere (bv. bij een conflict op de speelplaats). Ook dit proces ondersteunen we indien nodig met visualisaties of rollenspel.

We hechten veel belang aan de **samenwerking met ouders of andere verantwoordelijken**. Deze samenwerking verloopt vaak intenser dan bij andere leerlingen. Vaak stellen zich meer problemen thuis of op het internaat, waarbij soms een beroep wordt gedaan op school om samen tot een oplossing te komen. Via de agenda of een heen-en weer schrift communiceren we op regelmatige basis met de ouders of begeleiders. We hebben op regelmatige basis oudercontacten. Daarnaast investeren we in extra gesprekken om op die manier samen met de ouders gezamenlijke afspraken te maken of een verder traject uit te stippelen.

Zelfredzaamheid bevorderen

Zelfredzaamheid en huishoudelijke redzaamheid zijn belangrijke ankers binnen onze werking. De zelfredzaamheid omvat alle handelingen bij het eten en drinken (bv. leren vragen om water, zelf uitscheppen, kunnen aangeven dat je genoeg hebt...), het leren aan- en uitkleden en herkennen van eigen materiaal, lichaamshygiëne (leren tanden poetsen, leren douchen...), toiletgebruik... Wat de huishoudelijke vaardigheden betreft leren we de kinderen vaardigheden aan die in een huishoudelijke context voorkomen zoals leren tafeldekken en afruimen, afval sorteren, kleren plooiën, zwemgerief ophangen, ... Dit met het oog op het vergoten van de zelfstandigheid en het kunnen deelnemen aan taken in de huishoudelijke omgeving.

We kozen er bewust voor om te **eten in de klas** en niet in de refter, steeds met vaste begeleiders (de klasjuffen of ondersteunende therapeuten). Zo blijven ze in hun vertrouwde en rustige omgeving. Voor eetproblematieken doen we beroep op de expertise van de logopediste. Desgewenst kan er specifieke eettherapie gegeven worden.

Ze leren stap voor stap proeven van verschillende soorten voedsel. We leren op de juiste manier instrumenten (het bestek) hanteren tijdens het eten.

We hechten belang aan het respecteren van de sociale regels (vb: stilte tijdens het eten, met mond dicht eten, water/ voeding leren vragen en doorgeven,..). Na het eetmaal leren ze de

tafel afruimen. We hebben er ook oog voor dat ze zichzelf verzorgen na het eetmaal (vb: mond juist leren proper maken/ handen wassen). Zo kunnen we het eetmaal op een rustige manier afronden en klassikaal naar de speelplaats gaan.

We zetten voluit in op het **invullen van vrije tijd**. Kinderen met ASS hebben vaak moeilijkheden met het maken van keuzes en het invullen van vrije tijd. Vaak vervallen ze in stereotype gedrag. Door middel van gerichte observaties krijgen we zicht op hun leefwereld en vertrekken we van daaruit om hun activiteiten uit te breiden.

Motorische ontwikkeling uitlokken

De leerlingen in de ASS-werking hebben natuurlijk ook lichamelijke opvoeding en kinesitherapie. Hier zien we vooral dat **bewegen een gunstige invloed** heeft op gedrag, cognitie en fysieke fitheid. Door het bewegen zien we een afname in bepaalde stereotype gedragingen maar ook in agressie. Hier is natuurlijk ook een structurele manier van werken noodzakelijk. Duidelijke regels en afspraken met zo weinig mogelijk prikkels. Tijdens deze lessen wordt er wel naar gestreefd om de wereld van het kind iets ruimer te maken en zijn rigiditeit te proberen ombuigen door bijvoorbeeld niet steeds dezelfde fiets aan te bieden, niet steeds op dezelfde plaats te gaan zitten...

Voor veel kinderen met autisme is het niet makkelijk om soepel te bewegen. Zo zien we vaak dat zware fysieke inspanningen efficiënter zijn dan lichte inspanningen, dat leerlingen stugger bewegen of dat er psychomotorische problemen zijn. Hier is **kinesitherapie** aan te raden, individueel of klassikaal, naargelang de noden van het kind. We streven er uiteindelijk naar om kinderen zoveel mogelijk, binnen hun mogelijkheden, te leren fietsen (in de veilige schoolomgeving), zwemmen, rolschaatsen...

In de autiwerking kiezen we bewust om met de lagere klassen aan **hippotherapie** te doen. Dit gaat door in de herfst en lente. Daarbij staat het ontwikkelen van emotionele vaardigheden zoals welbevinden en ontspanning centraal. De kinderen leren omgaan met paarden (zorgzaamheid), ze ontwikkelen verantwoordelijkheidszin en (zelf)vertrouwen. Er wordt gewerkt aan ruimtelijke vaardigheden en coördinatie, balans, evenwicht, fijn- en grofmotorische vaardigheden. Tijdens de therapie worden ze individueel begeleid en tot ontwikkeling gestimuleerd door het aanbod van verschillende opdrachten en spelletjes.